

„Edinost“

Izida vsakrat na dan, razen sedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kron

Redno je plačevati naprej. Na naročnik se priložene naročnine se upravlja s tira.

O zabavnih v Trstu se prodajajo po 5. številke po 6 stotink (3 svč.); v vsaki Trsta pa po 8 stotink (4 svč.)

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale do mači oglaš. se računajo po pogodbi.

Val dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Neplačani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravlštvu. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravlštvu, in sprejemanje inšeroz v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izjavitelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“, v Trst

Tržaškim socijalistom ozirom na šolsko vprašanje.

(Članek, pisan izven uredništva.)

V.

Krivica pa se še ne nehuje s tem, da je deklicam revnejših slojev zaprta pot do liceja, do višje izobrazbe. Z licejem se pričinja krivica za vse one deklice, katere so stariši z veliko muko in z žrtvami, ki so segale do skrajne meje njihove finančne zmoglosti, stisnili in prerili skozi to učilišče.

To so namreč deklice iz rodbin, ki ne uživajo visoke protekcije onih krogov, ki so si osvojili gospodstvo nad Trstom. V tem mestu vlada grd in očitni protekcionizem na vseh koncih in krajih. Temu gospodstvu primerno so tudi razmere na polju šolstva. Na stotine je takih laških gospic, ki so dovršile ženski licej, a morajo čakati leta in leta, da se najde kje mesto zanje. Vzrok? Ker tudi o imenovanju učiteljic vlada hud protekcionizem. In čim imoviteji je človek, čim boljje so — podkovani stariši deklice, tem lažje najde vemožnega protektorja! Jasno je torej, zakaj deklice, katerih stariši žive v bolj ekornih gospodarskih razmerah, in so postavljeni na niže socijalno stališče, večinoma morajo čakati leta, predno prihajajo do kruha!

Neki naš okoličan bi nam znal mnogo pripovedovati v tem pogledu. Kar je doživel on, je zelo poučno in značilno za naše razmere na polju šolstva. Poslal je svojo hčerko v laške šole. Stradal je, pritrgoval si je od ust, da jo je le izšel to svojo hčerko. Slednjič je vendar — dostradal. Deklica je absolvirala učiteljico. Moč se je oddahnil. Blažila ga je zavest, da je svoje dete dovel do kruha. Ni mu bilo mari prebito stradanje, niso mu bile mari vse žrtve, samo da je mogel reči, da je lepo in pošteno izvršil svojo očetovsko dolžnost. Že je videl deklico, kako si lepo in pošteno služi svoj kruh — sebi in njemu v čast.... Ali moč je gledal.... feto morgano. Deklica je imela lepo spridevalo, ki jej je dajalo vso pravico do častnega mesta učiteljice. To spridevalo jej je dajalo vso pravico do kompetiranja. In te pravice jej tudi nikdo ni tajil ali odrekal. Kompetirala in prosila je kolikor je le hotela. Njena pri-

zadevanja je podpiral seveda tudi skrbni oče. Hodil je okolo laške gospode, krivil svoje nečističe prosil in podpiral prošnje svojih in leta, dokler jej ni prišlo žalostno prepičanje, da zanjo — siromašno okoličanko — ni kruha v občini tržaški kljub vsemu absolviranemu učiteljicu....! Skrbni oče se je slednjič moral odpovedati svojim lepim sanjam, gospica pa je prišla do heroičnega sklepa: sedaj pere doma s svojo materjo umazano perilo laški gospodi!!

Tudi na laški komunalni realki in na komunalnem gimnaziju je jasno vidna tenden-cija po odklanjanju otrok iz revnejših slojev. Tudi priliko, ko so gospodje v mestnem svetu baje prišli do spoznanja, da treba štediti, so porabili v povspesjevanje te tendencije. Tudi o tej priliki so mahali po revnejših. Takrat se je oglašil demokrat (o ironija!) Rascovich s predlogom, naj se šolnina strožje iztirjuje. In ta predlog je občina tudi vsprejela. A, da se umejemo, če govorimo o »revnejših« ne mislimo samo na delavske sloje, kajti tudi izven teh jih je na tisoče in tisoče, ki komaj zmagujejo stroške za šolsko izobraževanje svojih otročičev!

Tu en izgled. C. kr. uradnik XI. plačilnega razreda, oče večih otrok, ki pa mora bivati izven Trsta, in valed tega vzdrževati sebe posebej in družino v mestu posebej ter mora na dveh krajih trošiti za življenje in hrano — tak uradnik spada gotovo med take reveže, ki so vredni vseh obzirov in olajšav za pošiljanje otrok v šolo. Od takega reveža so tudi neizprosno tirjali šolnino!

Proti takemu sistemu v šolstvu je borba menda opravičena. Takov sistem, ki onega, kateri ne more plačati, izključuje od največje dobrote, je menda nedemokratičen par excellence. Tu je res važen kos socijalnega vprašanja. A proti temu sistemu v tržaškem šolstvu vodi boj dosedaj — čisto osamljena — le naša slovenska narodna stranka!

Politični pregled.

V Trstu, 2. julija 1902.

Deželni zbori. Istrski. Ta deželni zbor bo imel jutri ob 11. uri predp. svojo sejo. Med drugim je na dnevnem redu

mladi maestro nestrpljiv in razburjen — se je pričel Melitin pevanji smeh. Iz prva se je slišalo, kako se ona sama smeje, kakor da bi se šalila, ali koga dražila, potem je ta smeh prešel v pravilne zvok, a zatem je sledil smeh iz vsega grla. Potem se je čulo hihitanje starega viveura, prosto smejanje poulične deklice, in dobrodušen smeh čestitega seljaka.

Melitina publika je poslušala to predavanje z velikim uživanjem, da si jih je bilo malo, kateri so mogli njen pevanji smeh z umetniško tehniške strani dostojno oceniti. Oduševljenje slušateljev je postajalo vedno večje in je doseglo svoj višek, čim je Melita svojo produkcijo zaključila smehom, ki je izvir iz njene lastne individualnosti. V tem smehu je bila razločno izražena objest, ponosno kljubovanje in razkošje duše, katera teži za nečem, kar mora doseči. Vso svojo duševnost, kakor je bila v isti hip, je zlila v ta smeh, a ta njen glasbeni portrait je najbolj navdušil goste.

Ko je vstala od glasovirja, so jo pozdravljali od povsod vskliki in ploskanje. Gospe so jej čestitale in stiskale roko, a grofica gospodinja, vsa razveseljena, jo je prišla z obema rokama za glavo in jo poljubila na čelo.

Pri njej je stal Branimir, kateri je bil

tudi poročilo verifikacijskega odseka. Odsek predlaga, naj deželni zbor blagovoli zaključiti da se volitev nosi Vekodica v volilnem okraju kmet-skih občin Volosko in Podgrad o dobri. Tako je odločil verifikacijski odsek; jutri pa bomo videli, kako odloči ital. večina.

V dalmatinskem deželnem zboru je poslanec Prodan predlagal, naj se sklene, da bo praznik sv. Cirila in Metodija zapovedan praznik.

Trozveza — obnovljena. O posledicah, ki navstajajo za nas Jugoslovane iz dejstva, da je trozveza obnovljena, oziroma o zahtevah, ki jih stavlja dejstvo do nas Jugoslovancev v Primorju, hočemo govoriti še posebej. Za današnji pa naj označimo tu, kako n. pr. praška »Politik« komentira to dejstvo. Mesece in mesece že je vse novinstvo, ki piše za trozvezo, zatrjalo, da na obnovljenju trozveze ni dvomiti. Sedaj pa vendar tako razkošno veselje. Praški list si tolmači ta čudni pojav tako, da je bilo premagati velikih težav in da je bila trozveza v nevarnosti. Sicer pa je trozveza izgubila svoj prvotni pomen. Ako se ta zveza tudi danes še označa kakor garancija miru, je to daleč pretirano. Mej vsemi zmešnjavami v Kitaju, ko je bil svetovni mir res vsaki hip v nevarnosti, se nikdo niti spominjal ni ekzistence trozvezne politike. In ker se cilji svetovne politike raztezajo sedaj na objekte, ki so daleč proč od Evrope, tudi v bodoče trozvezna politika ne bo imela prilike uplivati na ohranitev evropskega miru.

Praški list opozarja še posebno na krčevita prizadevanja Nemčije, da Italija ostane v trozvezi. To priča, da ima Nemčija največji interes na tem, da se trozveza ohrani. »Politik« opozarja tudi na neko okolnost, ki mora vzbujati bojazen v nas Avstrijcih, na okolnost namreč, da je grof Bülow — da pridobi Italijo za trozvezo — posredoval med to poslednjo in Avstro-Ogrsko oziroma na trgovinsko pogodbo. Ali z drugimi besedami: Avstro-Ogrska bo morala plačevati z gospodarskimi žrtvami, da je — Nemčija mogla doseči svoj cilj! Saj priznavajo — oziroma na obnovljenju trgovinskih pogodb — celo avtoritativne »Hamburger Nachrichten«, da je Italija najboljši nad, da dobi novih ko-

ves osupel in začaran, da je vsak hip ponavljal besede: »Divno, nenadkriljivo!«

Melita mu je v znak hvale za to iskreno priznanje nudila roko, katero je on poljubil srčno in z največjim spoštovanjem.

»Naj legija hudičev odnese brez sledi to vašo grofovsko krono!« se je oglašil sedaj Nikolaj. — »Ona je kriva, da je ta vilinski smeh izgubljen za svet.«

Melita je s smeškom na obrazu motrila umetnika, ki je govoril to popolnoma resno. To jej je bilo nekaj nenavadnega.

»Ta glas, je nadaljeval z istim tonom Nikolaj, obrnivši se proti grofu Orfeju, kakor da apeluje na njega kakor očeta, »bi se ga moralo slišati v obeh svetovih, na tej in na onej strani oceana, da bi se mu narodil divili in klanjali.«

»Dopuščam.... Res, Melita ima krasen glas«, se je začel izvijati grof, »ali to ni še razlog, da mora biti pevka. Deklica njenega stanu se ne posvečuje tej umetnosti brez osebitega poudarka...«

»A umetniška slava, kolosalni dohodki?« mu je padel v besedo Nikolaj.

»To dvoje more preslepiti plebejsko deklico«, mu je odgovoril grof: »Ko si pevka, ki ni prišla iz višjih družstvenih slojev, steče slave in dohodkov, s katerimi more sijajno živeti, se čisto izneveri cilju, za katerim je

risti od Avstrije, a Nemčija je tudi uverjena, da bodo trgovinske pogodbe ugodne zanj. In med tema krampanja italijanskih dobrih, zrno naša monarhija. In če se hočete vedeti, kaj je krvava ironija, vam povemo še, da je avstrijski minister za vnanje stvari — kakor poroča neki dobro obveščeni berlinski list — izrekel nemškemu kancelarju zahvalo na njega posredovanju.

Slednjič pa mora vzbujati sume in dvome tudi dejstvo, da so gospodje diplomatje zaključili, da se trozvezna pogodba tudi letos ne objavi! Čemu to prikrivanje? Če so tej zvezi namenili res tako — kako bi rekli — plemeniti: zakaj nočejo žnjo pred svet?! Ali pa se na vse zadnje morda tu oziri na avstrijsko diplomacijo, ki se morda vendar nekoliko ženira pred — lastnimi državljanji?! Vsaj do sedaj se je v Primorju trdovratno vzdrževala vst, daje v pogodbi z Italijo nekatajnaklavzula, ki določa postopanje avstrijske vlade v tem našem nesrečnem Primorju!!

Boj med Dunajem in Budimpešto.

Včeraj že smo sporočili, da je bilo predvčerajšnjim na Dunaju skupno ministersko posvetovanje pod predsedstvom cesarjevim in da je bil temu posvetovanju brzkone glavni namen ta, da posredovanje vladarja zopet zbliža oba ministerska predsednika. Nadaljna poročila, ki prihajajo z Dunaja o tem boju med Dunajem in Budimpešto, potrjuje gornje domnevanje. Občevanje med obema ministerskima predsednikoma da je bilo popolnoma pretrgano in da sta se tudi osebno popolnoma odtujila eden drugemu. Na predvčerajšnjem posvetovanju da sicer ni prišlo do zbližanja v stvari sami, ali našla da se je zopet nit za nadaljnja pogajanja. Vsakako so se — pravi »Neues Wiener Tagblatt« — prijazneje razšli nego so se sešli.

Potovanje italijanskega kralja v

Petrograd in Berolin. Uradne vesti iz Rima poročajo, da laški kralj tekom tega meseca obišče Petrograd, proti koncu avgusta pa Berolin. Kralj ni še določil, da li ga bo na tem potovanju spremljala tudi kraljica; gotovo pa je že sedaj, da pojdetta s kraljem na potovanje tudi ministerski predsednik Zanardelli in minister za vnanje stvari Prinetti. Na teh sestankih vladarjev pride

hlepela, osobito, ako ima razum svojega krasnega grla tudi lep obraz in omamljive oči. Najde se blaziran aristokrat ali bogatin, kateri jo vzame za ženo, a s tem se zvrši njena kariera; svetovna slava se zgubi, a umetniško življenje preneha. Da doseže to srečo, ni treba deklici iz starega, uglednega plemstva širom sveta peti in glumiti drugim na veselje... To je pod našim dostojanstvom...«

»Gospod grof ima prav«, se je oglašil Branimir, kateri je pozorno poslušal, kar je govoril grof Orfeo. Ne, to se njemu nikdar ne bi moglo sanjati, da bi Melita postala pevka. Ves nimbus, s katerim obsejana je stala sedaj pred njim kakor kako božanstvo, bi se razpršil in pogubil, čim bi ona postala pevka.

Ta opomba Rudničeva je le še bolj razljutila Nikolaja.

»Gospoda imata o umetnicah jako konservativna načela, katera so se preživela, zastarela«, je rekel umetnik pikro. »Naši nazori o tej stvari gredo jako narazen. Škoda za komteso!«

Rekši to, je šel Nikolaj dalje.... Ozlovoljil se je, poslušaje grofovo razlaganje. Gredé mimo Melite, ni si mogel kaj, da jej ne bi rekel:

PODLISTEK

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomić; prevedel Radi.

Prvi del.

IV.

»Jako rada!« je rekla Melita kratko, ali ljubeznivo in sela za glasovir ter položila počasi svoje nežne roke na tipke.

Nikolaj in ona sta se isti hip pogledala in mladi umetnik je pristopil k njej.

»Kaj mislite igrati?« — jo je vprašal. Melita mu je dala odgovor s tihim glasom, da ga nihče ni mogel slišati.

»Ah, to je izvrstna ideja!« je rekel Nikolaj. »Prosim pozor, gospodje in gospe!....Chanson à rire«, tega se ne sliši sleherni dan.«

Od navzočih gostov, razun dveh, treh, komaj da je kdo čul to vrsto produkcije. V sobi je nastala radi tega obča tišina, ker so vsi pričakovali nekaj nenavadnega, izrednega. In niso se prevarili.

Melita se je sama spremljala na glasovirju, ker drugače ne bi mogla proizvajati produkcije, o kateri je trebalo tudi improvizacije.

Ob splošni napetosti — včasih je bil

torej romanski svet v dotiko z germanskim in slovanskim svetom.

Vsakako je znamenje časov, da laški kralj, ki ima itak slovansko soprog, pojde v obiske k mogočnemu slovanskemu carju.

Da italijanski kralj ne misli na potovanje na Dunaj, temu so znani vzroki. Po evropski konstelaciji, po razvrščenju v trozvezje in dvozvezje, bi morala italijanskega kralja vsakako prej voditi pot na Dunaj, nego v Petrograd. Ali tu so vmes odnosi med oficijelno Italijo in Vatikanom. Ozirni na sv. Stolec pa so na avstrijskem dveru močnejši, nego misel na trozvezno politiko. V Rimu vedo dobro, da ni misliti na to, da bi avstrijski cesar — dokler bo trajala napetost med oficijelno Italijo in Vatikanom — v Rimu vrnil obisk italijanskega kralja na Dunaju! Zato pa ubira poslednji poti pač v Petrograd, nikakor pa ne na Dunaj!

Italija. Včeraj se je zaključilo zasedanje italijanske zbornice in so poslanci odšli na poletne počitnice. Nekateri rimski listi poročajo, da v kratkem odstopi minister zaklada di Broglio ter da ga bo nasledoval neki odličen parlamentarec, kateri da je že jedenkrat bil minister zaklada.

Tržaške vesti.

»Una franca parola«. Danes nam je došla pod tem naslovom prva številka tega organa nove Dompierjeve stranke »Domenico Rassetto«. List ne bo redno izhajal, temveč le od slučaja do slučaja. V tej prvi številki je citati kaj ostro kritiko vladajoče kamoristične stranke in posebej tudi postopanja predsednika laškega političnega društva »Patricio« g. Benussija. Za danes priznajemo, da novi list stvarno in s pripadajočo mu kompetenco zadržal svoj kritični nož v gujilav vladajoče kamore. Kamoristični listi ne bodo mogli kar ignorirati kritike tega lista, kakor so si to komодно uredili nasproti bivšemu »Avantiju« in sedanjemu »Sole«.

Da spregovorimo tudi mi svojo — to se umeje.

Ravnopravnost na državnih uradih. Vedno pogosteje nam dobajajo pritožbe, da se slovenski raznovrstni rekurzi proti odmeri davkov jako počasno ali sploh ne tešujejo. Dasi moramo to najostreje obsojati, se nam pa vendar ne dozdeva prav nič čudno, ako pomislimo na že slavnoznano birokratično — »naglost«. Kar se tiče reševanja rekurzov na tukajšnji finančni direkciji, pa isto tudi običajno »naglost« daleč prekaša, vsled česar smo se hoteli nekoliko po bližje prepričati o vzrokih takemu zavlačevanju. Glavni vzrok, da se ravno slovenski oziroma hrvatski rekurzi tako počasno rešujejo, tiči v tem, da je na finančni direkciji jako malo slovenskih in hrvatskih uradnikov. In kar jih je, morajo poleg svojega rednega dela opravljati tudi posel prelagateljev laškim in nemškim uradnikom, kateri ne poznajo našega jezika in valed tega ne morejo reševati onih slovenskih opravil, ki spadajo v njih referat.

Kakor znano je bil za časa ministrovanja finančnega ministra dr. Kaizla, na tukajšnji finančni direkciji ustanovljen poseben kurz, v katerem so se neslovenski uradniki učili slovenščine; ta kurz pa je bil takoj po

»Vaš papa je grozen fišter, kar se tiče umetnosti«.

»Jaz sem vedela, da se spreta«, mu je odgovorila Melita in, smejoča se potihlo, gledala je za umetnikom, ki je šel iskat markezo Mary, uverjen, da mu ona povrne dobro voljo. Ta dama ga je čudo zanimala. Zdelo se mu je, kakor da se žnjo več let pozna. Njen način obdevanja z ljudmi, ki so jej ugajali, je bil tako intimnega karakterja, da so osebe, katerih prej niti videla ni, za kratek čas občevale z njo kakor stari znanci.

Ko je prišel Nikolaj k marlezi, se je ravno razgovarjala z grofom Arturo, s katerim se je malo prej pomirila, ali pod pogojem, da ga pod štirinajstimi dnevi imenovat svojim »bébé-em« (pa tudi on njo isto tako, ako ga očara). Grof Artur je umel takrat povsem dobro, da so to avancer, katere si dovoljuje markeza nasproti njemu. Ta mladi, srečni in jedri »bébé« jo je vendar privlačil, a zakaj bi se ona upirala temu, zakaj bi odklanjala to ljubavno igranje, ki je imela tudi zanj v sebi mnogo nepoznanega in novega. Dokler jo bo zabavala, bo vstrajala v njej, a ko jej prične presedati, poseže po nečem drugem, novem. To je njena stara metoda.

(Pilde še.)

dr. Kaizlovem odstopu odpravljen zopet. Vse pa kaže, da ta kurz ni prav nič koristil neslovenskim uradnikom, ker so bili preleni, da bi se bili resno poprijeli učenja v uradu potrebnega jim slovenskega jezika, zanašaje se, da jim bodo že v potrebi pomagali slovenski uradniki. Valed tega torej, ker je na finančni direkciji veliko premalo naših uradnikov, in ker se pri laških in nemških uradnikih niti ne da govoriti o znanju našega jezika, je oni hrvatski uradnik, kateremu je na pristojbinskem uradu poverjeno reševanje hrvatskih rekurzov, tako preobložen z drugimi posli, da mu njegovo delo mora zaostajati. Reševanje slovenskih rekurzov pa je vsled pomanjkanja slovenskih uradnikov poverjeno jednemu nekonceptnemu uradniku, od katerega se — ob vsaj njegovi pripoznani marljivosti, inteligenci in sposobnosti — ne more zahtevati, da bi gladko opravljal posle, ki zahtevajo juridične naobrazbe. Na ta način je razlagati dejstvo, da se rešitev slovenskih, oziroma hrvatskih utokov nikoli ne more dočakati.

Mesto pa da bi ravnateljstvo skrbelo za to, da bi odpomoglo tem nedostatom, bodi nameščevanjem slovenskih in hrvatskih konceptnih uradnikov, bodi s tem, da bi od nemških in laških uradnikov zahtevalo znanje našega jezika, pa se še istim maloštevilnim uradnikom, ki so večji našemu jeziku, otežuje položaj z vsemi možnimi sredstvi — tako, da so moralno siljeni, da si drugje iščejo službe. Ravno pred kratkim je nekaj naših konceptnih uradnikov bilo preseljenih, da so zaprosili za službo v — Bosni, ker jim je tu postalo nezno. Našim poslancem v državnem zboru polagamo nujno na srce, naj odločno nastopijo proti takemu izpodrivanju uradnikov, zmognih našega jezika, kajti to je v prvo kričea krivica na škodo dotičnim uradnikom, v drugo pa odrekanje pravice našemu jeziku.

Zato ne odnehajmo najodločnejše zahtevati, da se tudi nasproti nam začne enkrat in do zadnjih konsekvence izvajati načelo ravnopravnosti na vseh državnih uradih! In to toliko bolj na istih uradih, kjer se prav nič ne branijo sprejemati davkov tudi od — slovenskih in hrvatskih davkoplačevalcev!

Taki so! Altro che »bratje«! Iz delavskih krogov nam pišejo: Ko se je začelo gibanje med tramvajevimi uslužbenci, so bili Lah prvi, ki so začeli nestrpno siliti v odločne korake proti kapitalistični tramvajevi družbi. Odlikovali so se o tem se posebno — kar je naravno — najmlajši elementi. Starejši uslužbenci so moralno silili v stavko, ki se je — žalibog — z večerajšnjim dnevom popolnoma izjalovila.

Kriva temu pa sta v glavnem grda nezanesljivost in verolomstvo od strani nekaterih italijanskih uslužbencev.

Italijanski podanik Nicolini n. pr. je bil prvi, ki je kršil stavko s tem, da je že v ponedeljek nastopil kakor zavirač, da si niti vsposobljen ni v to!! Vrhu vsega pa bi kakor tuji podanik sploh ne smel opravljati te zaprisežene službe! Isti je tudi včeraj vozil prvi, a za njim še trije Furlani! Sinoči so se oni vrli mladi uslužbeni, o katerih govorimo zgoraj, kar trgati, kedo bo vozil prvi — in danes imamo že normalno tramvajevno vožnjo. Po osemh dneh stavke so uslužbeni odjenjali brezpogojno! Se stališča koristi delavstva moramo seveda globoko obžalovati tak zaključek stavke. Z druge strani pa moramo priznati, d. ob takih razmerah uslužbenec tramvaja ni preostajalo drugega. To pa osobito zato, ker — kakor rečeno — ni bilo prave solidarnosti in dobro organiziranega moztva.

Mi smo morali tudi slišati, da se bo vodstvo tramvajevе družbe maščevalo nad bolj vročerkvimi stavkovei! To nas vzuemirja, ker je gotovo, da se se pravi in resnični »krivci« — italijanski podaniki — znali dobro skrivati, in da bi v tem slučaju trpeli le in v prvi vrsti oni, ki niso zakrivali drugega, nego da so bili solidarni in pa da so bili — nasprotno onim iz Italije — odkriti, lojalni, iskreni!

Kolikor so nam znane razmere, so v prvi vrsti potrebni kakega poboljška začasnih zavirač, ki služijo le po 3 K na dan in to le v slučaju, da delaje.

O tako veliki odgovornosti so 3 krone res premalo.

Ker pa smo že pri tramvaju, usojamo si vprašati zopet enkrat: kaj je z onimi tujimi podaniki, ki poslujejo

pri tramvaju vključ temu, da bi po pogodbi — ne smeli služiti v tej družbi?!

Kako se more puščati enega Nicolinija da nastopa kakor zavirač, da si je laški podanik in ni položil predpisane prispege?!

Laška zavrznost. Mi smo se ob štrajku tramvajevih uslužbencev brezpogojno postavili na stran poslednjih. Nikdo nam ne more očitati, da bi bilo to morda lovenje za popularnostjo, še manje nam bi mogel reči kdo, da so nas vodili kak poseben neprijetni ožiri. Nasprotno, ako bi se mi dajali voditi od takih nizkih motivov, bi občutili danes nekaj kakor škodoželje, ker niso bili, to naši narodni ni političski prijatelji, ki so vodili ta štrajk... Ne, to nas ni motilo nimalo. Mi smo bili uverjeni, da je stvar uslužbencev pravična. In to je nam zadoščalo, to je bilo za nas edino odločilno. Ob takih prilikah ne vidimo mi ni Italijanov, ni Slovencev, ni Nemcev, ni sosojalnih demokratov — za nas izginjata o takih prilikah narodni in politični moment.

Ravno zato smo bili ponosni na uslužbenec slovenske narodnosti, kolikor jih je še pri tramvaju, da so tako možki, srčno, nepremično, odkrito in lojalno stali ob strani svojih tovarišev italijanske narodnosti.

Tem huje je naše ogorčenje sedaj, ko čujemo od mnogih strani, kako hočejo z laške strani poplačati to slovensko poštenje. Laška zavrznost hoče, da naj le slovenski uslužbeni nosijo vse eventuelne posledice za ponesrečenjem štrajka. Z laške strani predstavljajo sedaj stvar tako, da so le »ščavi« provzročili štrajk in da so tudi potem Italijani vedno silili na delo, ali Slovenci da niso nikakor privolili v to. In da vesti, ki nam prihajajo v tem pogledu, niso brez gotove konkretne podlage, pričra nastopno, kar nam pripoveduje očividec.

Bilo je v ponedeljek, ko so prvi tramwayevi vozovi, na katerih so inženirji in kontrolorji družbe opravljali službo sprevednikov in zaviračev, začeli zopet voziti. Eden teh kontrolorjev je prisopihal pred neko prodajalnico v ulici Pindemonte, kjer je v pogovoru s prodajalničarjem britko tožil, kako izdelan in utrjen da je in kako da ga vse boli. In mož je vozil kake cele — 3 ure. Sedaj pa lahko sodimo, kako težka služba je to seosebno za zavirača, ki mora biti po 10, 12 in več ur tudi več ur v naporni službi! Potem pa lahko sodimo tudi, da li ni opravičena ta zahteva, da družba, ki od ene strani toliko zahteva od svojih uslužbencev, od druge strani pa vleče velikanske dobičke, tudi pošteno plača svoje ljudi!! No, pa pustimo to, ker smo hoteli povedati nekaj drugega iz omenjenega pogovora. Prodajalničar je vprašal kontrolorja, kako stoji stvar štrajka in da li je res, da so na vsem krivi le »ščavi«! In kontrolor družbe je potrdil to, naglasivši še posebno, da Italijani niso bili že vrnili na delo, ako ne bi bilo »ščavov«!

To nam pojasnjuje vse. Po vsem tem ne moremo več dvomiti na resničnost tega, kar se nam poroča od verodostojne strani, da hoče namreč družba dati nekoliko občutiti »kričadom« in »kolovodjem« štrajka in da je bojazen več nego opravičena, da bo družba v Slovenceh videla te »kričadce«, ki naj »občutijo«!

Ni dosti torej, da so tisti Italijani, ki so bili prej vsi v ognju in so haranguirali tovariše na skrajni odpor, pozneje hodili zavratno prosjačiti na direkcijo in s tem izdajati skupno stvar in še seosebno one, ki so vztrajali žnjimi možko in pošteno! No, setaj bi se hotelo še, da naj bi siromaki Slovenci poplačali ves račun.

Tako plačuje italijanska zavrznost!! Potem pa se nam še toliko govori o »bratstvu«...! Ob takih razmerah, ob takem »bratstvu«, je bilo seveda tudi za slovenske uslužbenec najpametnejše, kar so mogli storiti, da so šli lepo zopet na delo tudi oni!

Skrajna perfidija. V ponedeljek je v gozdiču nad Lonjerjem zgorelo kake kakih 3000 borovcev. Ta dogodek je porabil »Independentec« za skrajno infamijo. Pod zaglavljem »Čudno naključje« pripoveduje, kako da se v zadnjih volitvah po naši okoličini prižigali gozdovi iz maščevanja, ker so bili Slovenci poraženi.

Kako nesramno, brezobrazno in drzno čelo mora biti to, ki v laškem listu objavlja take spominke, je razvidno iz tega, da je bilo tedaj zalotenih in aretiranih več italijanskih poda-

nikov kakor avtorji onih požiganj!! Ste-li žuli?! Mari mislite, da je svet že pozabil na to? A ker se hoče tako, povzdigamo danes vnovič svoj glas in zahtevamo pojasnila, kaj se je prav za prav zgodilo s tistimi aretiranimi Italijani?!

Isto nesramno čelo, sumnič sedaj zopet okoličane, da so se zopet »nizko« maščevali radi Leginih slavnosti! »Independentec« zaključuje: »Skušnja nas pooblašča, žal bi ti uverjeni, da vsakokrat, kadar je v našem mestu kaka važna narodna manifestacija, brezvestni in grdi ljudje po okoličini ne najdejo boljšega načina, da dajejo duška svoji lastni kljubovalnosti in da kažejo svojo ekzistenco, nego da zažigajo nedolžne gozdove«.

No, dragi »Independentec« to tvoje »čudno naključje« ni nikako naključje, ampak tvoja lastna preračunajena skrajna infamija! To infamijo tvojo zavračamo z vso indignacijo v imenu naše po krivici žaljene okoličine!

Novim Tržačanom! Pišejo nam: Od gotove strani sem doznal, da mnogi onih, ki so bili vsprejeti v mestno občino tržaško, delajo sitnosti mestnim organom — z nepotrebnim beračenjem!

To ni prav, to ni lepo. Magistrat je res obvezan pomagati svojim revežem, a to le v resnični veliki bedi, v resnični potrebi!

Tudi ni treba, da oni, ki je prejel dekret občanstva, zahteva še »Domovnic« — češ, da je tako bolj gotov stvari! Kadar imate v rokah dekret, ste Tržačani in ne morete zgubiti te pravice na nikak način, ako sami ne zaprosite za to.

Te vrste so namenjene vsem novim občanom, ker čujemo, da se pridobljeno pripadništvo k občini tržaški zlorablja od laške in slovenske strani.

Res je sicer, da sedanja večina mestnega sveta premnogokrat zameče denar brez potrebe — kakor je storila to tudi o zadnji razsvetljavi — ali to ne opravičuje nikakor gori označene zlorabe. Ako se hoče priti v okom sedanjemu slabemu gospodarstvu na občini, bo prilika za to o bodočih mestnih volitvah. Tedaj naj se združijo vsi zmerni in trezno misleči volilci, da z združenimi močmi vržejo sedanje mestne »gospodarje« in na njih mesto postavijo — ne le velikolaških politikov, ampak tudi dobrih gospodarjev z občinskim premoženjem.

Praznik sv. Cirila in Metodija na Padriču. Rodoljubni vaščani okoličani v narodnem Padriču so si sezidali lepo cerkev, ki so jo posvetili na čas sv. Cirila in Metodija. To je jedina taka cerkev na Primorskem.

Ni nam znano, da bi se kje drugod na Slovenskem imeli cerkev, ki bi bila posvečena našima sv. bratom.

Padričani niso bogataši. Žive s tem, kar si služijo z žulji svojih rok. A rodoljubni so in dobri Slovenci. Zato si preskrbljajo vsako leto posebnega svečenika, da jim opraviča cerkveno slavnost v nedeljo med osmo sv. Cirila in Metodija. To so storili tudi letos. Pripravili so se in vse uredili, da bo v nedeljo dne 6. julija velika sv. maša na čast sv. Cirila in Metodija. Popoldne bo pa domača zabava, kolikor je more pripraviti pošteno slovensko srce.

To dajemo na znanje našim ljudem v Trstu in v okoličini. Hitite ta dan v Padrič! Tudi za potrebo je dobro preskrbljeno v dveh dobrih narodnih gostilnah na Padriču.

Praznik sv. Cirila in Metodija. Pišejo nam: Veliceni gospod urednik! Včeraj smo čitali v »Edinosti«, da se v nekaterih krajih spadoje okoličine posebno pripravljajo na proslavo godu sv. Cirila in Metodija. Ker pa nista omenjena Škedenj in Ročol, zdelo bi se, da ta dva kraja, zaostajata za drugimi. Zato si dovoljujem opozoriti rodoljube v Ročolu in v Škedenju, da tudi oni ukrenejo potrebno za dostojno proslavo tega dne. Na vseh razglednih krajih okoličine naj zaplapola v znak, da še živimo ter da smo pripravljeni bojevati se za pravičnostvar, za dedščino, ki sta nam jo ostavila sv. Ciril in Metodij! A ker povspenševanje te stvari potrebuje tudi graotne podpore, odgovorimo se vsi pozivu za Ciril Metodijev dar! Saj ni potrebno, da bi se kdo s tem obetaval oškodoval, ampak da naj vsakdo, kolikor — more!

Eden našincev.

Na prošnjo — pojasnilo. Na notico, objavljeno v večerajšnjem izdanju našega lista pod naslovom »Prosim pojasnila«, smo prejeli od verodostojne strani odgovor, da je omenjeno trobojno zapovedal sneti sam last-

nik dotične zgradbe, ki je ob enem lastnik kavarna »Stella Polare«.

Nov ruski spis o Slovenih. Gospod A. U. Harazin, ki je postal pred kratkim direktor v ministerstvu notranjih del, nam je dopisal ravno kar jako zanimivo razpravo o kranjskem Krasu (Krajski kraj i ego čudesa javljenja.)

In zopet šole! »Greh se mušuje na tem svetu« — tako je rekel neki naš prijatelj in dokazoval to svojo trditev približno tako le: Stori slabo kakoršaj-koli, moraš že na tem svetu delati pokoro. Napij se sladkega vina brez mero, drugi dan se moraš kesati z bolno glavo. Uživaj življenje brez mero — in s svojim lastnim življenjem poplačaš to uživanje brez mero. Ukradi kaj, kar sicer ne pride nikdar na dan, ali tvoja vest zahteva da od tebe račun, s katerim brez mero poplačaš vrednost ukradene stvari. — Ubij Sloveka, oropaj ga! — Morla niti ne izve, da si ti morilec; toda tvoja vest te bo preganjala, te morila, da ti odleže še le tedaj, ko si sam zrobiš pravico.

Tako je v vsakdanjem življenju. Pogledimo pa v zgodovino. Do Dunaja so prihajali Turki, pustošili so kraje, oskrnjali so devese, morili nedolžne otroke — a prišel je Slovan, prišel je Poljak, katerega hoče danes Nemeec — v plačilo za izkazane mu dobrute — s siloma zatreti! In Slovan je vrgel krvoločnega Turka nazaj. In danes plačuje Turk greško vse grehe, danes se ne govori o Turku drugače, nego o velikem bolniku, katerega ni več zdravila. Pogledajte Germana! Pogledajte ga obalega Germana! Pod njegovim mečem je ječala Evropa. Moré in požigaje je prišel že do Rima. Slovincu je kazal v levi križ, v desni meč. A zopet najdemo tu Slovana — Slovana »barbarske« Rusije, ki mu kliče:

»Dandanes se vojne ne vodijo s krvavim mečem, ker človeštvo se je že v toliko približalo svojemu cilju. Da si proti tvoji volji, o kruti Nemeec, vodijo se dandanes kulturni boji s pomočjo šole, znanja, umetnosti. In če se nemška kultura ne more več vzdrževati, kriv si ti sam Nemeec, ker ti propadaš, čim se narodi, katere ti tlačiš, zavajajo svoje lastne moči! Da! Slovan privede človeštvo tja, kamor človeštvo mora dospeti po nauku Krista! Človek naj bo človek, a ne žival! To je poslanstvo Slovanstva!

Naš narod v Trstu se bori proti krivici. Tržaški Slovinci hoče imeti iste pravice, kakorostne imajo Lahi in Nemei. Krivice pa mu delajo isti Lahi in Nemei. Uničujejo ga, nasprotujejo mu, zatirajo ga!

Mi smo vedno povdarjali, »da nas nimajo radi«. Te smo tudi dokazovali, kako radi nas imajo Nemei in Lahi. Če torej oni ne dovoljujejo, da se tudi nam dajo naše pravice, če oni hočejo, da traja krivica nad nami tudi nadalje, povejte nam, ni li njihov greh gorostasen?!

In za greh morajo delati pokoro že na tem svetu, kakor smo rekli že od začetka. Je li res to? Kmalu bomo videli. Mnogo so pisali hsti o njega ekselenci baronu Rinaldiniju, da je moral pobrati šila in kopita pri Lloydju. Ta človek je bil že od nekdaj sem naš najhujši nasprotnik. Sree njegovo je bilo laško in sree ga je vodilo v vsem njegovem delovanju. In vendar, prišla je tudi zanj ura plačila.

Naj je šel od Lloydja iz katerega-koli vroka, za nas ostaje suho dejstvo, da je ekselencia naredil prostor pri Lloydju drugemu in da je ekselencia Rinaldini zgubil letnih 6000 goldinarjev, katere je prejemal pri Lloydju.

O mrtvih ne govori slabega, pravi star pregovor; a zgodovina ne pozna mrtvih, ona pozna njihova dejanja. Služboval je v Postojni in preganjal revne slovenske diake, prišel je v Pazin in Lahi so glasno klicali: Sedaj ali nikoli! In kakov je bil konec vsemu?!

Bi je glavni vodja laške stranke v Trstu. Hoteli so ga posaditi na županski stol, ker nobeden ni znal Slovencev tako zatirati, kakor on, Angeli. A končal je tako, da mora bivati izven domovine, ker vsi se sramujejo imeti ga v svoji sredi.

In mi jui vzimmo ven! klical je župan Dompiert na shodu županov — a vrgli so njega ven!

In oni Krstić! Kaj ni še slabega storil lastnemu narodu? In kako končuje?!

Kako pokoro dela že na tem svetu! Naštevati bi lahko še mnogo in mnogo drugih slučajev, a za danes naj zadošča. Hoteli smo s mo pokazati, da kdor dela kri-

vico, tega zadene kazen prej ali slej. Zato pa greši tudi oni, kdor nasprotuje našim slovenskim šolam v Trstu, a se bo to mušjevalo nad njim.

In kedo nasprotuje slovenskim šolam v Trstu?

Štrajk tramvajskih uslužbencev se je žalostno končal: štrajkovec so popolnoma podlegli in so se brezpogojno podali na delo. 95 uslužbencev se je namreč iz lastne volje stavilo na razpolago družbi, v sled česar so bili tudi ostali primerani iti zopet na delo, ako niso hoteli ostati na cesti.

Tajnosten umor. Včeraj ob 2. uri popoldne je nekaj žensk, ki so žele travo na železniških tirih za urejanje vlakov, ki so postavljeni od južnega kolodvora ob morju do Barkovelj, zapazilo dva mimogredoča laška podanika, ki sta se prepirala med seboj. Dve uri pozneje pa je neki kočijaž, vračajoči se iz Barkovelj v mesto, zapazil skozi ograjo, ki ločuje omenjeni železniški tir od vozne ceste, nekega moža, ležečega v krvi na tleh. Kočijaž je o tem slučaju hitro obvestil oboje železniške postaje, policijo in telefonično tudi zdravniško postajo. Oboje železniške postaje je kmalu na to prihitelo k ranjencu in ga preneslo na postajo za urejanje vlakov, kamor je kmalu na to prišel zdravnik z zdravniške postaje. Ranjenec imel je z nožem napravljeno težko rano na levi strani prs pod srcem. Zdravnik je rano obvezal in je napravil ranjencu nekaj oživljajočih injekcij, katere so spravile istega zopet k zavesti tako, da je mogel povedati, da se imenuje Fran Bibari Josipov, da je star 43 let, doma iz italijanske pokrajine Bari in da ga je ranil neki njegov tovariš, imenom Fran iz Kalabrije. Ranjenec so na to prenesli v mestno bolnišnico, kjer je kljub prizadevanju zdravnikov, umrl sinoči ob 7^{1/2} uri. Iz natančnih poizvedovanj se je moglo konstatirati, da sta bila umorjenec in morilec ona dva laška podanika, katere sta zapazile zgoraj omenjenjene ženske ob 2. uri popoldne. Policija je takoj začela iskati morileca, a ga ni mogla še uloviti.

Zlobna roka je zažgala minolo nedeljo po noči pri sv. Mar. Magd. spodnji »kopo« sena (kakih 90 kvint.) Posestnik Višnjavec (Pištur), čegar last je bilo seno, trpi do 600 kron škode.

Ali, »Indipendente« — je li tudi tu zažgala »roza« okoličanska roka?!

Bresrčna kolesarja. Minolo soboto popoldne sta dva bresrčna kolesarja, vozeča na »tandemu«, na cesti pri sv. Mar. Magd. spodnji povozila 5 letno deklico Čačovo. Eden teh junakov je padel na tla, a se je takoj zopet skobacal na kolo, na katerem sta »kolesarja« odkurila, pastivša otroka ranjenega ležati na cesti! Na srečo ni na otroku težke poškodbe — opraskano ima sicer še precej močno eno nogo, kar pa ne bo imelo nevarnih posledic! K večjemu še bi dekletu kaj škodoval prestrašni strah! Večanje obeh kolesarjev pa je na vsaki način grdo, škandalozno.

Požar. V Kronstovi hiši pri sv. Ivanu, o katerem smo sporočili že včeraj, so kmalu pogasili došli gasilci Dreherjeve pivarne in občinski. Požar je uničil pohištvo jedne kuhinje in jedne sobe ter nekaj blaga v delavnici mizarja Vincenca Badalija.

Dražbe premijenta. V četrtek, dne 3. jul. ob 10. uri popoldne se bodo vsleci naredbe tuk. e. st. krajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premijent: ulica Canale 5, 12 ducatov modercev; ulica Belvedere 55 a, hišna oprava; ulica Fontana 10, hišna oprava; ulica Erta 9, posode iz einka; Piazza della Borsa, pregrinjala; ulica Stadion 16, železna blagajna; ulica Tiziano 4 a, hišna oprava; Škedenj, bic kl.

Vremenski vestnik. Včeraj, topla er ob 7. uri jutraj 27.0 ob 2 u — popoldne 28.7 C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 762.4 — Danes plima ob 8.49 predp. n. 6.54 pop. osaka ob 2.9 predp. n. ob 1.15 popoldne.

Društvene vesti.

»Slava«! Iz pevskih krogov tržaških smo prejeli: Kdo ga ne pozna tega vrliga med najvrljeji pevskega društva?!

»Slavašec« bi morali po vsi pravici imenovati — ne le slavec, ampak tudi misijonarje. To so vam elementi kakor ustvarjeni za narodno petje najprej in potem za najrazsežnejše narodno delovanje.

»Slavo« vidite povsodi, kjer treba narodnih buditeljev. Slavaši so pravi narodni pionirji, misijonarji slovenske ideje.

Prihodno nedeljo bo slavilo to naše pevsko društvo 10-letnico svojega obstanka. Koliko dobrega je že rodilo to društvo v kratki 10 letni dobi svojega obstanka! Vsakdo, ki pozna današnje razmere v sv. M. Magdaleni spodnji in zgornji in ki je poznal iste pred 10 leti, mora priznati, da je »Slava« — slavno preživela svojih prvih 10 let — daje delala čudeže!

Kakor pa podpira »Slava« vse narodne slavnosti, kakor ista obiskuje skoraj vse veselice bratskih društev, kakor se zateka povsodi tja, kjer treba narod buditi, tako upamo, da tudi vsa naša narodna, v prvi vrsti pa pevska društva store prihodajo nedeljo svojo dolžnost s tem, da obiščejo vrle »Slavašec« ter jim tako vrnejo vsaj deloma ono, kar je »Slava« izposodila društvom in narodu za dobo svojega 10 letnega obstanka.

Na svidenje torej prihodajo nedeljo pri vrlim našem Miklavcu!

Vesti iz ostale Primorske.

× **Zrelostni izpiti na učiteljskem v Kopru.** Prošli teden so se dovršili ustmeni zrelostni izpiti na e. k. učiteljskem v Kopru. Dvornili so z dobrim vpehom sledeči gg. četrtoletniki, Slovenci: Bekar Vekoslav iz Sežane, Brič Josip iz Dornberga, Gregorič Anton iz Sežane in Zora Fran iz Prvačine.

× **Slovenski kinematograf v Gorici.** Znan slovenski fotograf A. Jerkič v Gorici prireja v svojem ateljeju kinematografske predstave. V to podjetje je g. Jerkič založil lepega denarja.

Program je jako obsežen, zanimiv, resen in šaljiv. Med točkami kaže pokrajinske slike iz naše dežele, ki so se vse zares krasno posrečile. Vmes sira ali poje fonograf.

× **Odbor pevskega in bralnega društva za Skrilje in Dobravlje** nam piše: Veselica, ki se bo vršila dne 6. julija, obeta postati veliko večna, nego se je mislilo. Več društev je že prijavilo svojo korporativno udeležbo. Z ozirom na okolnost, da ne bo potrebnega časa za vsprejemanje posamičnih društev, se naznanja, da sploh ne bo nikakega vsprejemanja in klčema že na tem mestu vsem milim gostom prisrčen: dobro došli!

Ali, čeprav ne bo formalnega vsprejemanja, pa jih iskreno vsprejmo naša srea. Poskrbeti hočemo, kar je v naši moči, da jim bo ustrezno.

Vesti iz Kranjske.

* **Velik ogenj.** Dne 30. junija je ob 11. uri popoldne gorelo v vasi Drnovem. Ker so bili ljudje večinoma na polju, je ogenj osamim gospodarjem uničil vsa poslopja. Zgorelo je vse orodje, hišna oprava, vsa obleka, krma in nekemu gospodarju tudi 12 prašičev in 600 kron. Približna škoda je 30 do 35 tisoč kron. Zavarovalni so bili približno za 8000 kron. Provrozitelji požara — kakor navadno — otroci. Stariši, pazite vendar strogo na otroke in ne puščajte je doma brez nadzorstva!

* **V Kamniku** so pokopali predvčeršnjim 87-letnega hlapca Toneta Perne. To je bil originalen tip, katerega je Ogrinec porabil za Pavleta v igri »V Ljubljano jo dajmo«. Služil je skoro petdeset let pri g. Josipu Rodetu (pri Cenetu).

* **Mati za sinom v vodo.** V nedeljo popoldne je v Prigorici utonil 8 letni Fran Mrbar, ki se je šel kopat s tovariši. Tovarishi so preplašeni leteli po mater ponesrečenega dečka. Obupana mati je prihitela k vodi in brez premisleka skočila v vodo. Ljudem se je posrečilo potegniti jo iz vode, vendar se je tako prehladila, da je sedaj na smrtni postelji.

* **Ljubljanska društvena odba** je imela v soboto svoj 1. redni občni zbor. Društvo ima 479 členov. Čim pride novika-pelnik, se otvori šola, da se vzgoji naraščaj iz samih domačih ljudi. Sedaj je na občinstvu ljubljanskem, da podpre to društvo, da bo Ljubljana vendar imela svojo lastno godbo. Saj potrebe take godbe nikdo ne taji. Ljubljana potrebuje take godbe posebno še z ozirom na okolnost, da je središče naroda in mora o raznih prilikah vsprejemati sinove naroda.

Vesti iz Koroške.

+ **Deželni proračun Koroške** za tekoče leto izkazuje potrebščine 3.618.177 K,

pokritja 635.028 K, potemtakem primanjkljaja 2.980.507 K. Potrebščine so narasle od lani za 147.040 K.

Brzljavna poročila.

Cesar Fran Josip.

DUNAJ 2. (B) Cesar je bil danes navzoč na slovesnem polaganju zaključnega kamena deželni narišnici v Mauer-Ottingu. Nj. velič. sta vprejela deželni maršal grof Gudenus in deželni odbornik Steiner. Po polaganju zaključnega kamena se je vršilo slovesno blagoslovljenje po škofu Rösslerju. Cesar je opetovano izrazil svoje zadovoljstvo ter je potem odpotoval v Ischl viharno pozdravljen od množice.

Požar na železnici.

VARSAVA 2. (B) Izdelovalnica vagonov varsavsko dunajske železnice je pogorela s 30 osebnimi vagoni vred. Škoda znaša kakih 500.000 rubljev.

Praske med Vsenemci.

DUNAJ 2. (B) Kakor poroča neka korespondenca je bil danes dvoboj na sablje med poslancem Bergerjem in nekim nemškim »buršem« bivajočim blizu Dunaja. V četrtem spopadu je »burš« poslancu Bergerju popolnoma odčelal desno uho, o čemer je bil dvoboj zaključen. Vzrok dvoboja je političke naravi.

Bolezen angleškega kralja.

LONDON 2. (B) Danes predpoludne izdano poročilo pravi: Kralj je imel zopet izborna noč. Njegovo stanje napreduje neprestano v vsakem pogledu. Rana, ki povzroča mnogo manje bolečin, se je začela celiti.

Ruski prestolonaslednik.

ECKERNGOERDE 1. (B) Veliki knez prestolonaslednik povrniš se senkaj iz Londona na krovu »Carice« sa je polal, pozdravljen od princa Henrika, na »večer« spodov« cesarskega lovškega kluba, kjer ga je vsprejel cesar Viljem in je potem prišel k njemu.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
X MIZARSKA ZADRUGA V GORICI X
X z omejenim jamstvom X
X naznanja slovenskemu občinstvu, da X
X je prevzela X
X prvo slov. zalogo pohištva X
X iz odlikovanih in svetovnoznanih to- X
X varn v Selkanu in Gorici X
X Antona Černigoj-a X
X katere se nahaja X
X v Trstu, Via Piazza vecchia X
X (Rosario) št. 1. X
X (na desni strani cerkve sv. Petra). X
X Konkurenca nemogoča, ker je blago X
X iz prve roke. X
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
X Velikanska rastava pohištva in X
X tapečarij. Izvenredno ugodne X
X cene. X X X
X VILJEM DALLA TORRE X
X v Trstu, trg Slovani 5. (Palača Diana) X
X Moje pohištvo doneseno. — X
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
X Aleksander Levi Minzi X
X Prva in največja tovarna pohištva X
X vseh vrst. X
X T R S T X
X TOVARNA: X ZALOGE: X
X Via Tessa, X Piazza Rosario št. 2 X
X vogal X (solsko poslopje) X
X Via Limitana X in Via Riborgo št. 21 X
X Telefon št. 670. X
X Velik izbo tapečarij, zrcal in slik. Iz- X
X vršnje naročbe tudi po posebnih načrtih. X
X Cene brez konkurence. X
X ILLUSTRIRAN CENIK IZSTONI IN FRANKO X
X Predmeti postavijo se na pa obrod X
X ali železno rano. X
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
X MATTONI X
X GIESSHÜBLER X
X naravno X
X alkalizirano kiselino X
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Telovadno društvo „Tržaški Sokol“.

VARILO

REDNI OBČNI ZBOR

ki se bo vršil

v soboto, dne 5. julija 1902.

ob 8. uri in pol zvečer

v društveni telovadnici (ulica Coroneo 15).

DNEVNI RED:

1. Nagovor staroste.
2. Poročilo tajnika o društvenem delovanju.
3. Poročilo blagajnika.
4. Poročilo učitelja telovadbe.
5. Volitev odbora.
6. Volitev pregledovalcev računov.
7. Eventualni predlogi.

ODBOR.

Naznanilo.

Na mestni nižji realki v Idriji bodo sprejemni izpiti za vstop v I. razred šolskega leta 1902/3

dne 15. julija,

in se prično ob 9. uri dopoldne.

Učenci, ki želijo delati ta izpit, naj se oglase v spremstvu svojih starišev ali njih namestnikov

dne 13. julija

med 8. in 12. uro pri ravnateljstvu ter s seboj prineso krstni list in obiskovalno izpričevalo. Pristojbine ni plačati nobene, kakor je tudi pouk brezplačen.

Vnanji učenci se lahko oglašajo k sprejemnim izpitom tudi pisмено, ako pošljejo pravočasno gori navdani list ni.

Ravnateljstvo mestne nižje realke.

V Idriji, dne 27. junija 1902.

Živic i dr.

(Schivitz & Comp.)

Zaloga strojev, tehničnih predmetov in materiala.

Delavnica. — Inženjski urad.

TRST. — Trgovinska ulica št. 2. — TRST

— pri trgu vojašnice. —

Prodaja se:

MOTORJE na par, na plin, petrolej in bencin.
STROJE za obrtništvo in kmetijstvo, za dom in sploh za vsako rabo.
PUMPE za vodo, vino, spirit, olje itd.
ŽELEZNE CEVI in njene sklepe.
CEVI iz drugih kovin, iz gume in platna.
PIPE in VALVE (zaklopnice) in druge medene ali bronene predmete.
MASILNE ULOGE t. j. plošče, svitke in dr. iz gume, asbesta, bombaža.
SITE in druge priprave za mlino.
PASE iz usnja in drugih materialov.
OLJE in MASL za mazanje strojev.

Posebno se priporoča posestnikom Raznovrstne železne pluge, mlatilnice in čistilnice za žito, slamoreznice, stiskalnice za vino, olje in seno, škropilnice proti peronospori, elastične trake, gobe za cepljenje itd. Izdelujejo se načrti za napravo tovarn, vodovodov, vodnjakov, cest itd. in se tudi čela prevzame.

Trgovski pomočnik

z dobrimi spričevali želi vdobiti službo trg. pomočnika ali magacinerja, najraje v Trstu. Ponudbe naj se pošiljajo pod »Magaciner« na upravo »Edinosti«.

Spšostovane slovenske gospodinje

Zahtevajte pri svojih trgovcih

NOVO

Ciril-Metodijevo

cikorijo.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

prilporeča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohštvo, bodisi svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali popravne, krtere izvrši v najrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi v mislihu gesla: Svoji k svojim!

Paglianovo mazilo (sirup)

za osveženje in čiščenje krvi

prof. Ernesta Pagliano

nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano

je bilo predloženo zdravstvenemu vodstvu min. za notranje posle, koje je dovolilo razprodajo. Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higijeni narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.

Dvor višjega sodišča v Lucca je izdal razsodbo po koji ima tvrdka Hieronima Pagliano izključno pravico postopati proti vsakomur, ki bi razpečeval ponarejanja, ter je ob jednem prisodil tvrdki vse sodne trške in odvetniške troške provzročene do leta 1897.

Naš sirup je ravno isti, kojega je izumil 1838. pok. naš stric prof. Hieronim Pagliano ter hianimo njegove izvorne recepte, s kojimi se je dokazala resnica. Vsi ti dokumenti ki so pisani z njegovo lastno roko, so bili predloženi pristojnemu sodišču.

Pozivljamo vsakogar, da prekliče; to zadošča v dokaz resnice, koje smo vedno trdili in razkrili brezvestne laži gotovih špekulantov. Zgoraj označene listine zamore si vsakdo ogledati. Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih naš varstveno znamko. Tvrdka nima družce. Napolj 4, Calata S. Marco.

Dr. Rosa Balsam

Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo, vzbuja slast in odvaža lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč. po pošti 20 nvč. več.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.

Varilo! Vsi deli embalaže nosijo zraven stoječo, postavno položeno varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“ Praga, Malastran 203, vega Nerudove ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?

— Grem kupit par čevljev!

— Svetujem Vam, da greste v

ulico Riborgo št. 25 po domače k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste obuvala za moške, ženske in otroke. Isti popravlja male stvari brezplačno ter sprejema naročbe vsakovrstno obuvalo na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju 1. Franz-Josefs-Quai št. 1 a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavica 2,000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega ogleda, izplačavši v slučaju žen tve ali prehoda v vojaške zavarovani znesek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Riva dei Pescatori št. 1. Telefon 469.

Iščejo se povsod zastopniki in agenti.

„Andemo de Franz“

krčma

v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska liter po 36 kr.

Črna istrska „ „ 36 „

Istrski refošk „ „ 48 „

Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah. Družnam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: Ipavsko belo liter po 28 kr.

Črno istersko liter po 28 kr.

Priporoča se tudi krčmarjem, katerim dajem vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni. Josip Furlan, lastnik.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo Bogata zaloga raznovrstnih obuval za gospode, gospe in otroke.

Poštarne naročbe se izvrše takoj. Pošiljatelj se poštarne proste.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in nslužbencev konsumnega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. priv. avstr. Lloyd.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“

tvrdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“ s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

Anton Breščak v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulica

Vetturini ima v zalogi v veliki izbiri pohštvo vseh slogov za vsak stan od najboljše izdelke. V zalogi ima: podobe na platno in šipe, ogledala, žime palatno, razne tapecarije itd. Daje tudi na obroke.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 17. Slavnemu občinstvu se naznanja, da se od danes naprej točijo sledeča vina: refošk črn po 28 novč., bela rebula iz Brd po 28 novč. Za družine po ugodnejših cenah. Opola iz Visa po 28. novč. Za obilne obiske se priporoča ter že vnaprej zahvaljuje.

Vsak zamore moja vina analizovati in ako jih vdobi ponarejena (vdobi 100 gld. nagrade.

Mihael Zeppar v Trstu, ulica San Giovanni št. 12

ima zalogo pečj od majelke v velikem izboru, sama rovest, bodisi glede risarij ali barv. Snov sestaja od same stanovitne zemlje. Izključna zaloga za Trst, Primorje in Dalmacijo slavnoznane in odlikovane tovarne za peči Bratov Schütz v Banskem (Morava) ustanovljena 1848. Pri teh pečih se prihrani 50% na kurjavi. Lastna tovarna štedilnih pečj iz železa ali udelanih z majolikjo. Izvršitev po meri in nizkih cenah.

Skladišče vina ulica Acquedotto 3

23. Prodaja vina sodih in buteljkah, Fine pašne in dezertne vina na debelo in drobno, franko na dom po najugodnejši in konkurenčnih cenah.

Velikanski izbor raznega pohištva

spalne in jedilne sobe, svetlo ali megleno politirane.

Bogat izbor

divanov, okvirjev, ogledal, stolic, stenskih ur

se nahaja v dobroznani

zalogi pohištva

Rafael Italia

Trst - ul. Malcanton št. 1. - Trst.

Nova trgovina s papirjem

Klementina Vivante

Trst. — Passo S. Giovanni — Trst.

Pisarniške potreščine in prodaja papirja. Izbor malih okvirjev od 5 novč do 1 gld.

Mašne knjige.

Velikanski izbor razglednic.

Sama novost.

Odlikovana v Rimu se zlato kolajno in zaslužnim križcem. Odlikovana na Dunaju se zlato kolajno in častno diploma.

Odlikovana tovarna za čopiče in ščetke

Ivan Angeli

ulica Canale 5

nasproti cerkve sv. Antona novega.

Edini specialist za izdelovanje zidarskih in slikarskih čopičev; lastna specialiteta čopičev za barvanje s pokostjo.

Pleteni naslanjači francoskega sestava in nedosežne kakovosti.

Se ne boji nikake konkurence glede zmernih cen kakor tudi izvrstnega izdelka.

Čuvati se je dobro da se ne zmenja moja tvrdka s konkurenti jednakega imena.